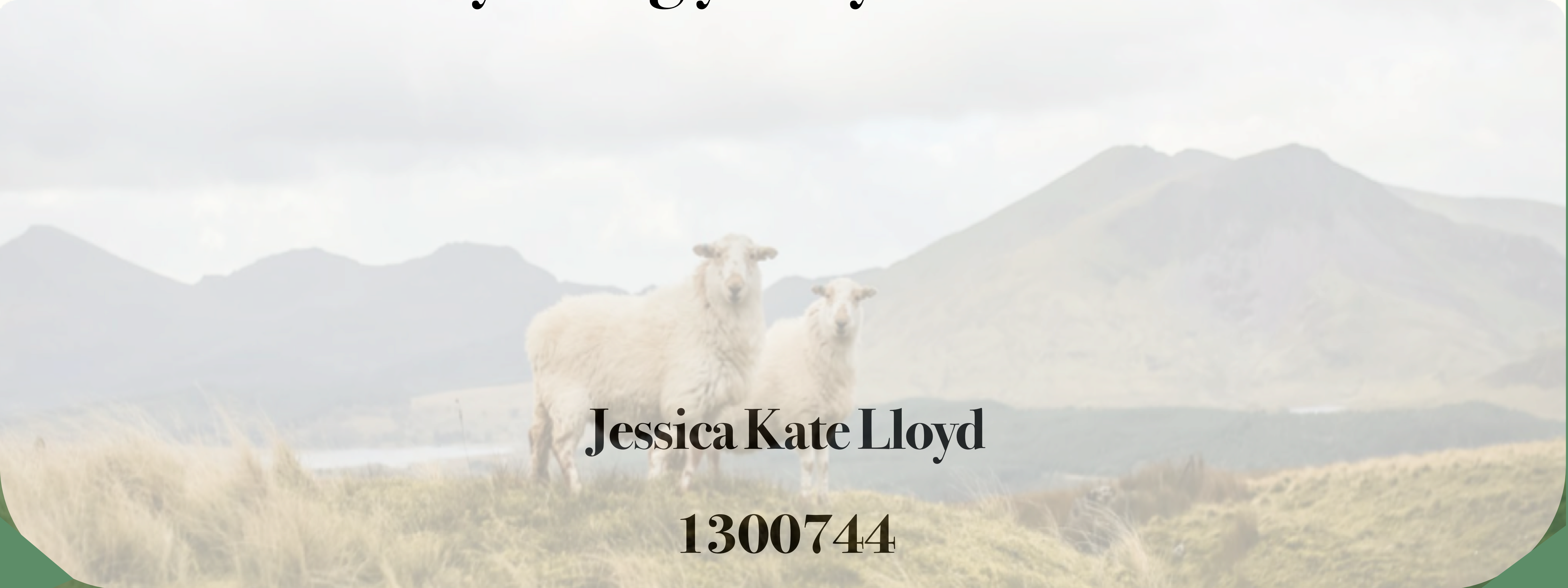

Gan ystyried yn feirniadol y ffactorau sy'n dylanwadu ar ddefnydd iaith, aseswch sefyllfa/gymdogaeth iethyddol benodol, gan gynnig syniadau a chynlluniau ar gyfer adfer iaith yn y sefyllfa honno.

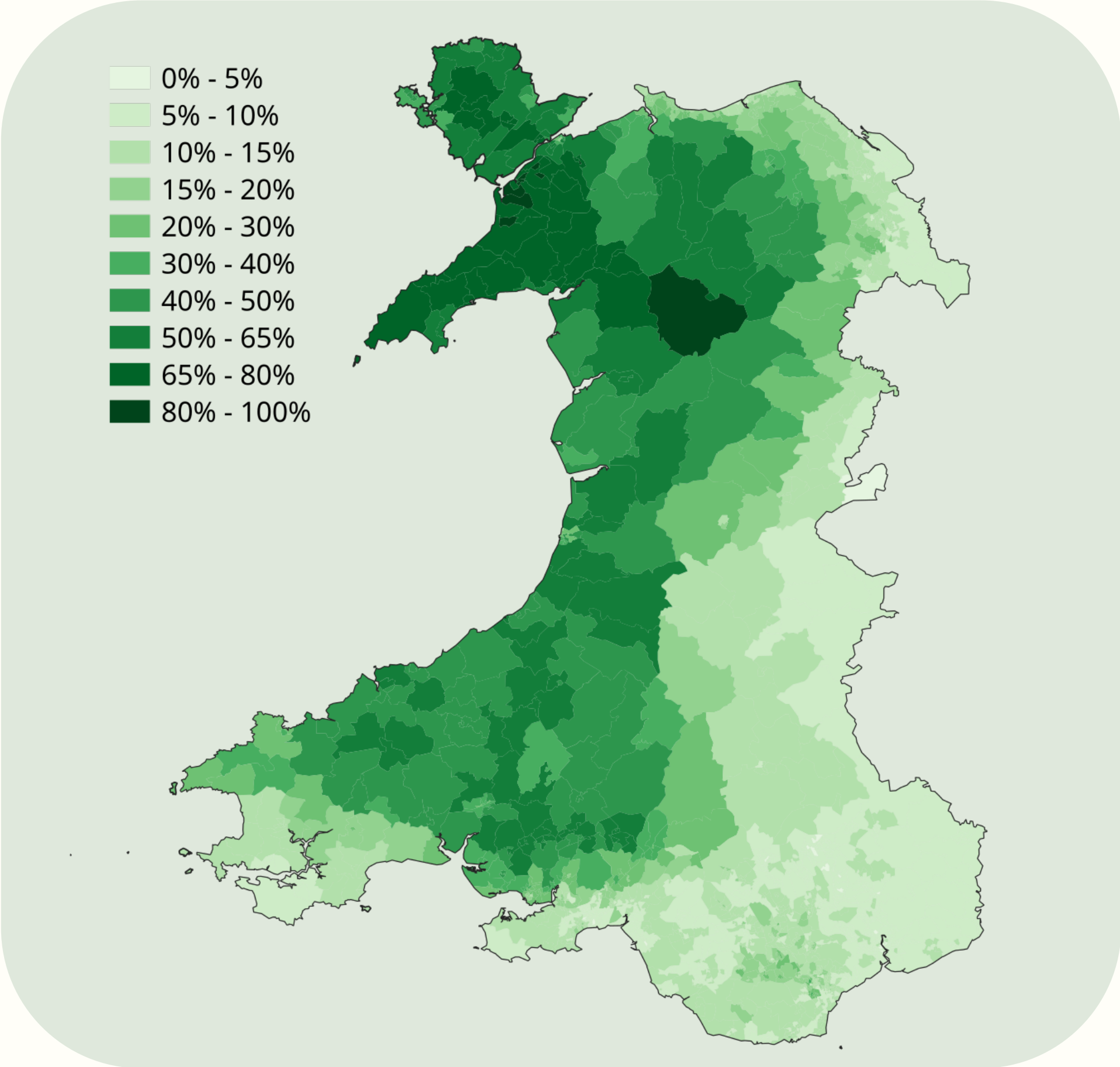
Y Gymraegym Myd Amaeth

A photograph of two sheep standing on a grassy hill. In the background, there are rolling hills and mountains under a cloudy sky. The image is slightly faded to allow text to be overlaid.

Jessica Kate Lloyd

1300744

Y Cadarnleoedd

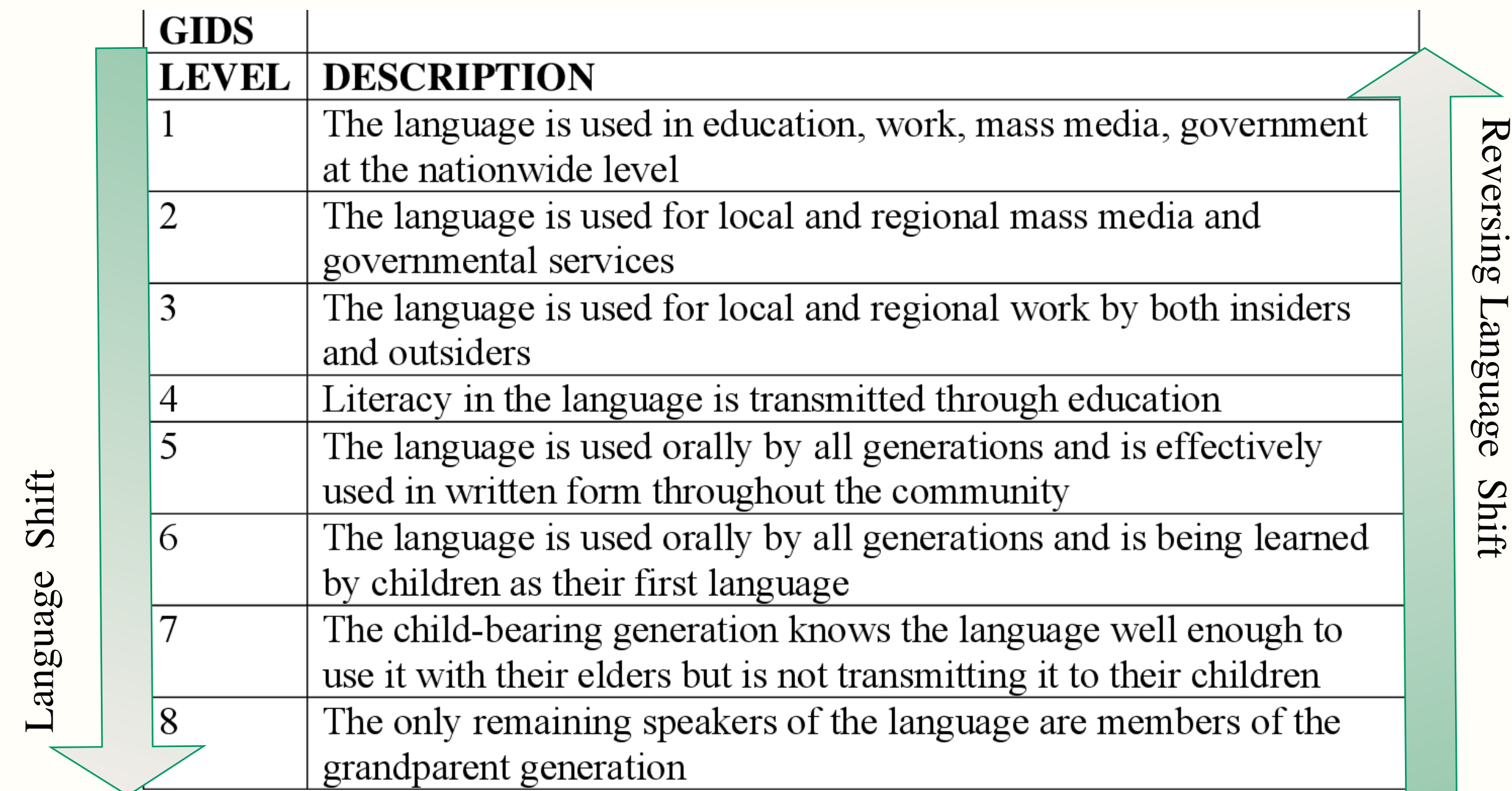
	% Siaradwyr Cymraeg	% Siaradwyr Cymraeg yn Amaeth	& Siaradwyr Cymraeg yn Adeiladu
Ynys Môn	83	73	63
Gwynedd	92	84	74
Ceredigion	82	71	52
Sir Gaerfyrddin	52	56	43

Cred y Comisiwn fod pob un cyd-destun cymdeithasol lle defnyddir y Gymraeg yn werthfawr, a bod siaradwyr Cymraeg gyfwerth â'i gilydd lle bynnag maen nhw'n byw ...y Gymraeg yn iaith genedlaethol sy'n perthyn i bawb yng Nghymru, ac mae'n eiddo i'w siaradwyr yng ngweddill y byd hefyd

(Comisiwn Cymunedau Cymraeg, 2024: 13)

Trosglwyddo'r Iaith o fewn y Byd Amaethyddol

Mae amaethyddiaeth yn gweithredu fel asgwrn cefn i'r Gymraeg mewn nifer sylweddol o gymunedau gwledig. O safbwynt ieithyddol, mae'n hollbwysig ei chynnal. (Comisiwn Cymunedau Cymraeg, 2024 :64)

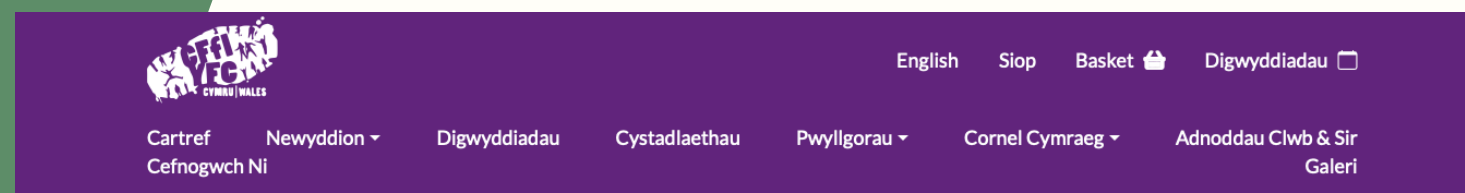
GIDS	LEVEL	DESCRIPTION
	1	The language is used in education, work, mass media, government at the nationwide level
	2	The language is used for local and regional mass media and governmental services
	3	The language is used for local and regional work by both insiders and outsiders
	4	Literacy in the language is transmitted through education
	5	The language is used orally by all generations and is effectively used in written form throughout the community
	6	The language is used orally by all generations and is being learned by children as their first language
	7	The child-bearing generation knows the language well enough to use it with their elders but is not transmitting it to their children
	8	The only remaining speakers of the language are members of the grandparent generation

Fishman, 1991

Mae symudiadau sy'n tanseilio hyfywedd y byd amaethyddol yng Nghymru yn debygol o beri bygythiad sylweddol i'r Gymraeg, yn enwedig mewn cymunedau lle mae cyfradd gyffredinol y boblogaeth sy'n siarad Cymraeg yn isel neu'n ganolradd.

FUW, dyddiad anhysbys :2

Defnydd yr Iaith yn y Byd Amaethyddol

Cystadlaethau

Eisteddfod

Dewch i gystadlu neu ymweld a Eisteddfod CFFI Cymru am flas o ddiwylliant Cymru! Mae Eisteddfod CFFI Cymru yn rhoi ...

[VIEW COMPETITION](#)

Ffair Aeaf

Yn ystod y Ffair Aeaf a gynhellir ar Faes Sioe Frenhinol Cymru, bydd aelodau'r CFFI yn cystadlu mewn nifer o ...

[VIEW COMPETITION](#)

Gwledd Adloniant

Gadewch i aelodau'r CFFI eich diddanu yn ein Gwledd Adloniant blynyddol! Mae'r genre yn cylchdroi yn flynyddol rhwng Drama, Pantomeim ...

[VIEW COMPETITION](#)

Siarad Cyhoeddus

Mae'r Diwrnod Siarad Cyhoeddus yn gyfle i aelodau ddangos eu sgiliau siarad cyhoeddus mewn cystadlaethau megis dadlau, siarad ar ôl ...

[VIEW COMPETITION](#)

Diwrnod Gwaith Maes

Mae'r Diwrnod Maes yn cynnwys cystadlaethau sydd â chysylltiadau cryf â'r diwydiant amaethyddol a sgiliau gwledig. Mae'r digwyddiad hwn yn ...

[VIEW COMPETITION](#)

Diwrnod Chwaraeon

Cyfle i aelodau CFFI brofi eu ffitrwydd corfforol yn ystod Diwrnod Chwaraeon blynyddol CFFI Cymru. Mae'r cystadlaethau yn amrywio o ...

[VIEW COMPETITION](#)

Sioe Frenhinol Cymru

Sioe Frenhinol Cymru yw uchafbwynt y flwyddyn ar gyfer nifer o aelodau'r CFFI. Mae'r wythnos yn llawn cystadlaethau megis cneifio, ...

[VIEW COMPETITION](#)

Cefnogaeth

Cynllun Iaith Gymraeg

Mae CFFI Cymru yn ymrwngw i gynnig eu holl weithgareddau a gohebiaeth yn ddwyieithog, ac yn ymfalchio yn hynny. Dyma gynllun iaith Gymraeg mae'r mudlad yn ei ddilyn.

[Cynllun iaith Gymraeg](#)

Cysgliad

Pecyn meddalwedd sy'n werth eu lawrlwytho sy'n cynnwys gwirydd sillafu gramadeg Cysill a chasgliad geiriaduron Cysgeir. Mae'r meddalwedd ar ddim ar hyn o bryd i lawrlwytho i'ch cyfrifiadur.

[Cysgliad](#)

Helo Blod

Lle i gael cyfieithiadau neu cael cyngor i ddefnyddio mwy o Gymraeg mewn busnes neu elusen, sydd am ddim i'w defnyddio.

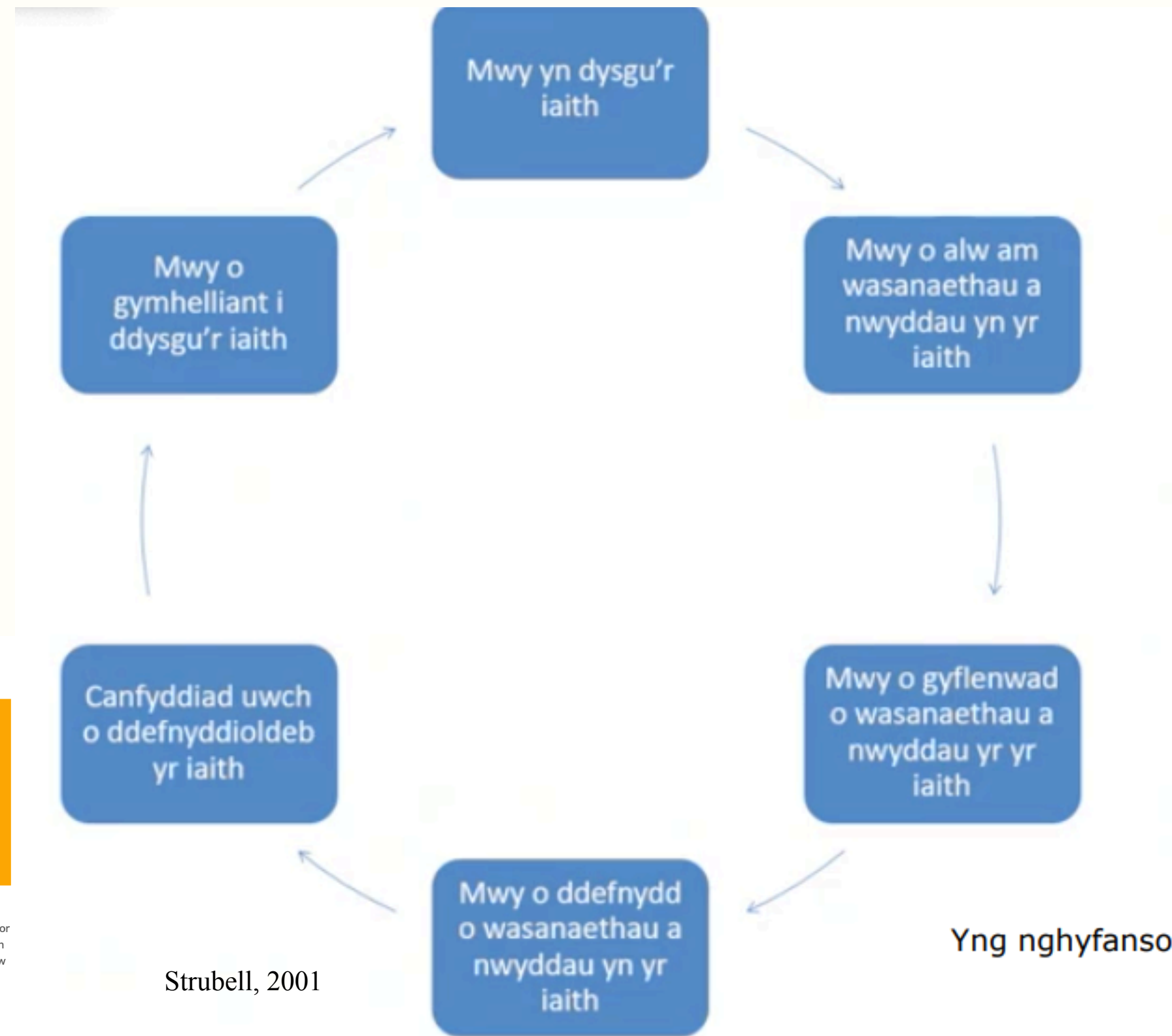
[Helo Blod](#)

[Swyddi](#)

[Canllawiau](#)

Strubell, 2001

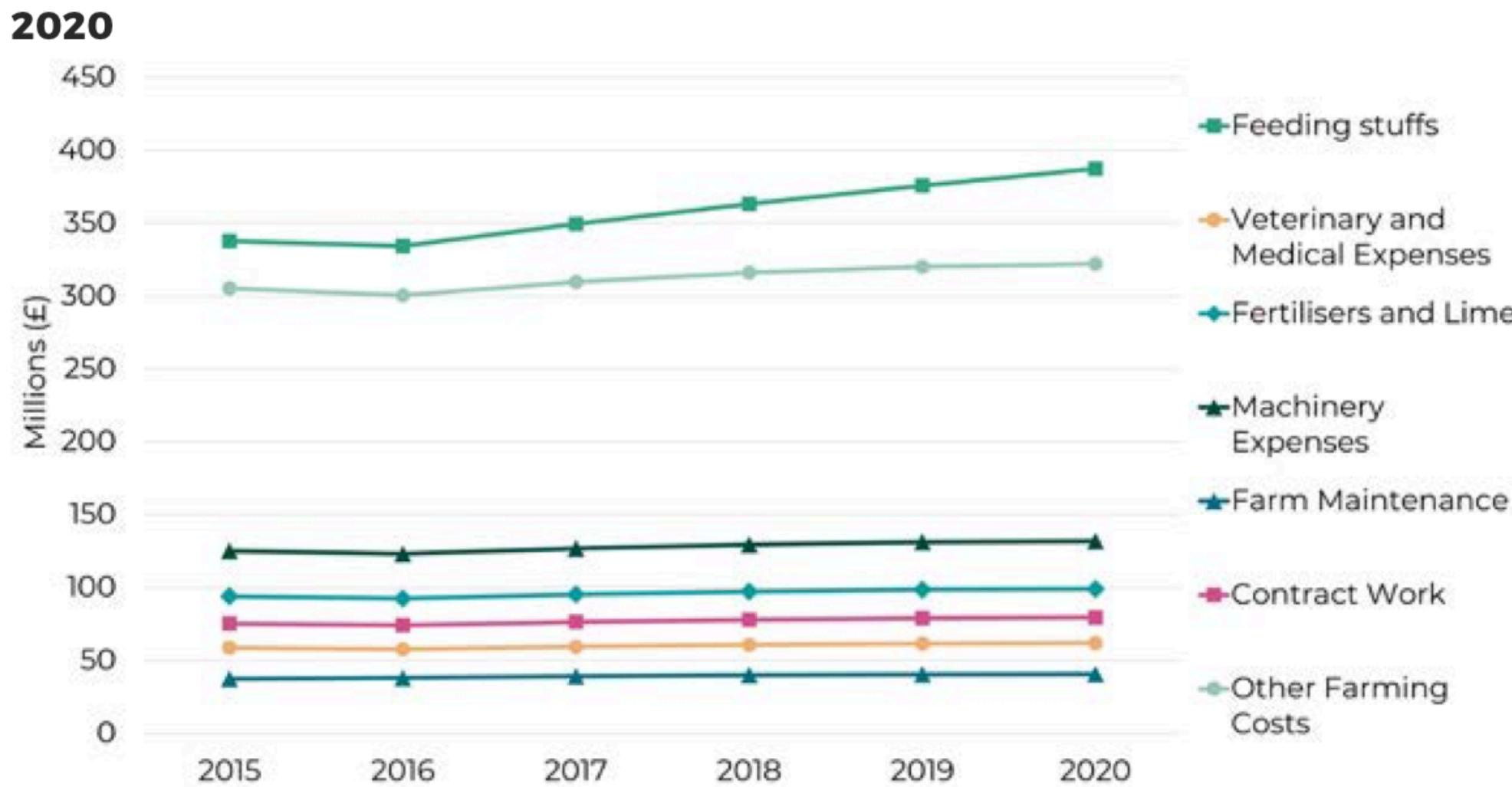

Yng nghyfansoddiad CFFI Cymru, fe nodir fel un o'r amcanion:-

'I hybu ei weithgareddau trwy gyfrwng y Gymraeg a'r Saesneg ac i sicrhau fod y gweithgareddau hynny yn gwella dealltwriaeth a gwybodaeth yr aelodau o fywyd Cefn Gwlad Cymru, diwylliant Cymru a'r Iaith Gymraeg'

Amodau Ffatriol

Figure 17: Intermediate consumption on Welsh agricultural inputs 2015-

Source: **Aggregate Agricultural Accounts Wales**

Materion Gwledig

- ✓ Gwneud y mwyaf o'r cyfraniad cadarnhaol posibl i gynaliadwyedd economaidd, cymdeithasol, diwylliannol ac amgylcheddol y gymuned leol drwy ein perchnogaeth ar bortffolio gwledig a gweithio gyda rhanddeiliaid allweddol.
- ✓ Adeiladu ymhellach ar ein perthynas â Ffederasiwn Clybiau Ffermwyr Ifanc Cymru, sydd yn sefydliad amhrisiadwy mewn ardaloedd gwledig.
- ✓ Gweithio mewn ysgolion i addysgu dysgwyr am gynhyrchu bwyd a sut i goginio prydau iach gan ddefnyddio cynnyrch lleol.
- ✓ Ystyried ffyrdd o symleiddio'r broses o droi adeiladau fferm segur yn gartrefi neu'n weithdai i bobl leol.
- ✓ Helpu neuaddau pentref lleol i ehangu ar eu gwasanaethau, e.e. caffi cymunedol, er budd economaidd, mynediad at wasanaethau, i fynd i'r afael ag unigrwydd gwledig a chynyddu cydnorthedd.
- ✓ Ar ôl i gyllid Llywodraeth Cymru gael ei dynnu yn ôl, archwilio'r holl opsiynau ariannu posibl i gefnogi rhaglen o wella cyflwr ffyrdd gwledig.
- ✓ Parhau i adeiladu ar statws Sir Gaerfyrddin fel man bwyd cynaliadwy ac, mewn cydweithrediad â phartneriaid eraill, datblygu strategaeth fwyd gymunedol i annog y gwaith o gynhyrchu a chyflenwi bwyd lleol yng Nghymru.

Prosiectau

Prosiectau Partneriaeth Ogwen

Beics Ogwen

Darllen Mwy

Cyfaill Cymunedol

Darllen Mwy

Gofod Gwneud

Darllen Mwy

Llyfrgell y Petha

Darllen Mwy

Yr Hen Bost

Darllen Mwy

Bws Ogwen

Darllen Mwy

Dyffryn Caredig

Darllen Mwy

GwyrddNi

Darllen Mwy

Prosiectau Diwylliannol

Darllen Mwy

Canolfan Cefnfae

Darllen Mwy

Gerddi Ogwen

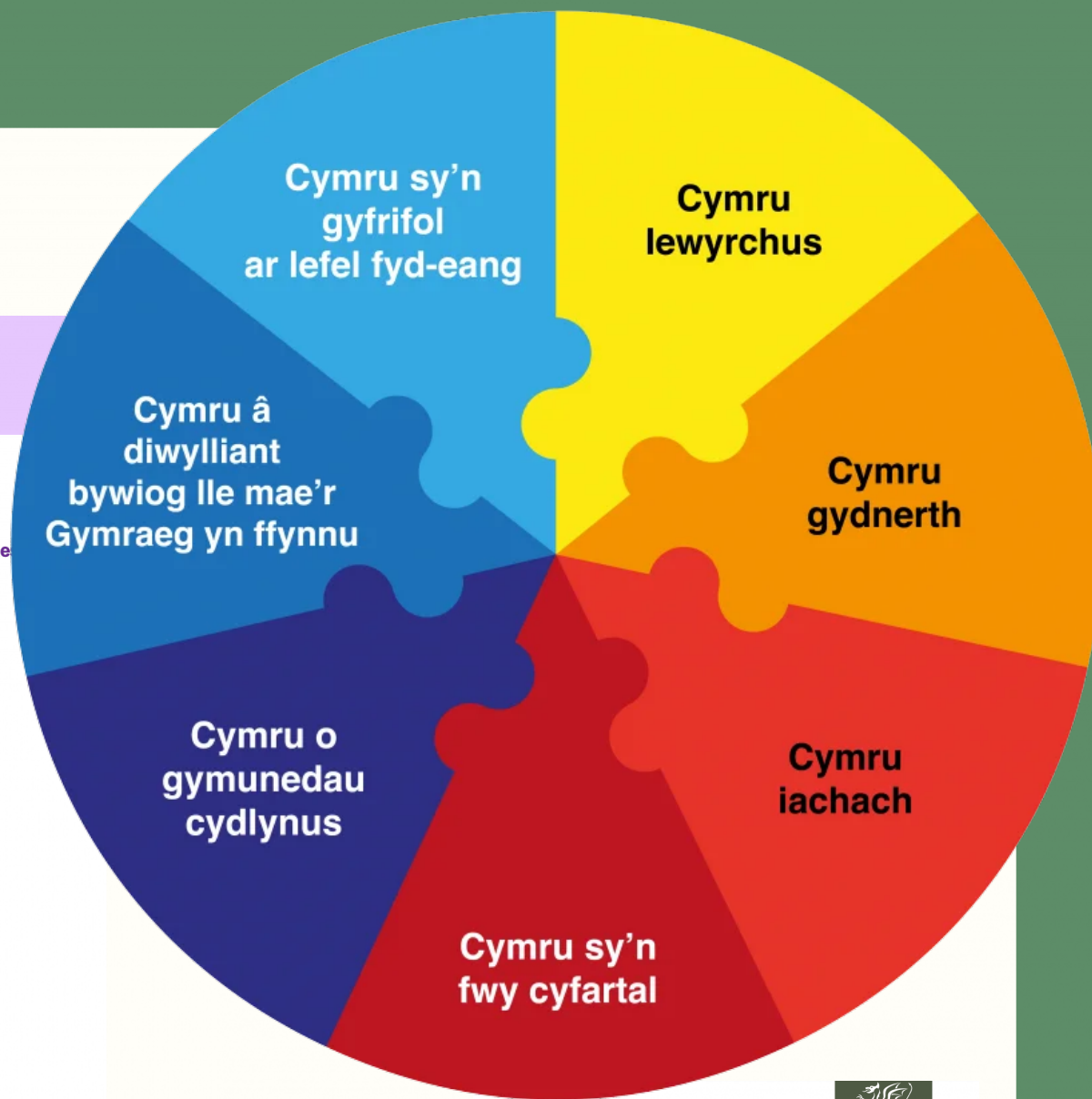
Darllen Mwy

Hwb Ogwen

Darllen Mwy

Ynni Ogwen

Darllen Mwy

Deddf Amaethyddiaeth (Cymru) 2023

Cyflwyno'r Fframwaith ar gyfer Rheoli Tir yn Gynaliadwy

Rhaglenni Gwledig

6

Antur y Gorllewin

Ynysoedd Ffaroe, Gwlad yr Ia

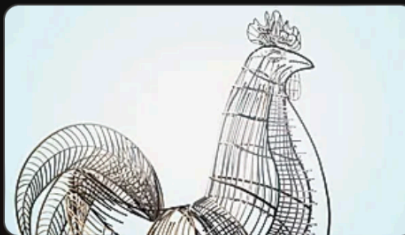
Cefn Gwlad - 2024-25

Loti Innes-Parry

Ffermio

17 Mawrth 2025

Y Ffair Aeaf

1 Rhagfyr 2024

Y Tyrchwyr gyda Iolo Williams

29 Mawrth 2025

Dyfodol y Diwydiant a'r Iaith

MAE HYD AT £5,000 AR GAEL ..

AR GYFER UNIGOLION/TEULUOEDD SYDD AM DDYCHWELYD I ARFOR.

Mae'r cymorth ar gyfer unigolion teuluoedd sydd ag o leiaf...

-
- .. un oedolyn 35 mlwydd oed neu'n iau
- ... un aelod sy'n dod yn wreiddiol o ardal ARFOR ond sydd bellach yn byw y tu hwnt i'r siroedd uchod.
- ... un aelod sy'n medru'r Gymraeg neu sydd wedi ymrwymo'n llawn i ddyysgu'r iaith.
- ... a sydd yn ystyried neu sy'n chwilio am fwy o wybodaeth am ymyrrth i ddychwelyd i'r ARFOR i ffrwyd.

Cyflog wythnosol ar gyfartaledd

2024

£617.20

£642.70

£697.70

Ffyrdd

Seilwaith

Digidol

Cyfleoedd proffesiynol gyrfa prifysgol

prifysgol

ARFOR

Gwyliau a thai haf

Mewnffudo → **Cefn Gwlad**

Mudo

Gwirfoddol ← Allfudo → Gorfodol

Argyfwng yr hinsawdd

e.e. lefelau'r môr yn codi

AGRICULTURE

British Farming Needs Reform to Take Advantage of Brexit

Reform UK will revitalise Britain's agriculture to give a much-needed boost to our farmers and guarantee the country's food security.

of our environment. They boost rural jobs, communities and local economies.

Thereafter:

Stop Supermarket Price Fixing

Grant powers to the Competitions and Markets Authority to ensure fair pricing. Help farmers sell their produce directly to the public. Change planning laws to support farm shops with zero business rates.

Buy British. Buy Quality

Target 70% to ensure food security. Taxpayer funded organisations should source 75% of their food from the UK. Clear labelling for consumer choice. Boost smaller food processors and abattoirs through tax breaks and other incentives.

Farming not Form Filling

Many farmers spend over 15 hours a week on paperwork. Cut red tape from HMRC and the British Cattle Movement Service.

CRITICAL REFORMS NEEDED IN THE FIRST 100 DAYS:

Increase the Farming Budget to £3 Billion

Focus on smaller farms. Keep farmland in use. Bring young people into farming. Boost rural economy and culture. Increase innovation and diversification. Help farmers to farm, not pay them to leave or retire.

Scrap Climate-Related Farming Subsidies

Productive land must be farmed, not be used for solar farms or rewilding. Replace current subsidies with direct payments. Stop Natural England from taking action that damages farmers.

Protect Country Sports

These increase investment and help conservation

**“Reform UK
will put British
agriculture back
on its feet.”**

**AGRICULTURE PLEDGES
COSTS = £2 BILLION PA**

Llyfryddiaeth

- ARFOR. (dyddiad anhysbys). *Rhaglen ARFOR*. [Arlein]. ARFOR. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: <https://www.rhaglenarfor.cymru/index.html> [Mynediad 25 Mawrth 2025].
- Brooks, S. (2025). ‘Comisiwn Cymunedau Cymraeg’. [Darlith]. ECDA7009C. PCCyDDS. 10 Mawrth.
- Carey, C. (2024). *Staycation sensation: How UK holidays are changing the game*. [Arlein]. Consumer Intelligence. Adnewyddiwyd: 31 Gorffennaf 2024. Ar gael: <https://www.consumerintelligence.com/articles/staycation-sensation-how-uk-holidays-are-changing-the-game> [Mynediad 11 Mawrth 2025].
- Clarke, P. (2017). *Farmer support for Brexit as strong as ever, FW poll reveals*. [Arlein]. Farmers Weekly. Adnewyddiwyd: 20 Rhagfyr 2017. Ar gael <https://www.fwi.co.uk/news/farmer-support-brexit-strong-ever-fw-poll-reveals> [Mynediad 10 Mawrth 2025].
- CFFI Cymru. (dyddiad anhysbys). Cystadlaethau. [Arlein]. CFFI. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: <https://cffi.cymru/competition/> [Mynediad 30 Mawrth 2025].
- Comisiwn Cymunedau Cymraeg. (2024). *Grymuso cymunedau, cryfhau'r Gymraeg*. [Arlein]. Hawlfraint y Goron. Ar gael: <https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2024-08/grymuso-cymunedau-cryfhaur-gymraeg.pdf> [Mynediad 18 Mawrth 2025].
- Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru. (dyddiad anhysbys). *Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru*. [Arlein]. Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: <https://www.futuregenerations.wales/cy/about-us/future-generations-commissioner/> [Mynediad 1 Mawrth 2025].
- Crystal, D. (2000). *Language Death*. Cambridge. Cambridge University Press.
- Curry, N. Owen, S. (1996). *Changing Rural Policy in Britain*. Cheltenham: Countryside and Community Research Unit.
- Cymraeg. (2024). *Considerations in Language Policy (Emeritus Professor Colin H. Williams)*. [Arlein]. YouTube. Adewyddiwyd: 17 Hydref 2024. Ar gael: <https://www.youtube.com/watch?v=Yp0HX9RE3FU> [Mynediad 1 Mawrth 2025].
- Cyngor Sir Gâr. (2019). *Carmarthenshire Rural Affairs*. [Arlein]. Cyngor Sir Gâr. Ar gael: <https://democracy.carmarthenshire.gov.wales/documents/s32825/Report.pdf> [Mynediad 11 Mawrth 2025].
- Cyngor Sir Gâr. (2022). *Materion Gwledig*. [Arlein]. Cyngor Sir Gâr. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: <https://www.sirgar.llyw.cymru/cyngor-a-democratiaeth/strategaethau-a-chynlluniau/datganiad-gweledigaeth-y-cabinet-2022-2027/materion-gwledig/> [Mynediad 29 Mawrth 2025].
- Cyngor Sir Gâr. (2023). *Diwygiedig 2018-2033 Cynllun Datblygu Lleol Papur Pwnc Yr Iaith Gymraeg*. [Arlein]. Hawlfraint y Goron. Ar gael: https://www.sirgar.llyw.cymru/media/1231124/welsh-language-topic-paper-cover-welsh-_merged.pdf [Mynediad 28 Chwefror 2025].
- Data Map Wales. (dyddiad anhysbys). *Flood Map for Planning Flood Zones 2 and 3*. [Arlein]. Llywodraeth Cymru. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: <https://datamap.gov.wales/layergroups/inspire-nrw:FloodMapforPlanningFloodZones2and3> [Mynediad 30 Mawrth 2025].
- Davies, D. (2025). *Plaid Cymru MS criticises Welsh Government's inaction on language crisis*. [Arlein]. The Cambrian Times. Adnewyddiwyd: 18 Mawrth 2025. Ar gael: [Plaid Cymru MS challenges Welsh Government over language crisis | cambrian-news.co.uk](https://www.cambrian-times.co.uk/news/plaid-cymru-ms-challenges-welsh-government-over-language-crisis/) [Mynediad 19 Mawrth 2025].
- Davies-Jones,N. (2024). *Enid and Wyn Davies win FUW Bob Davies memorial award for bravery in bovine TB tv programme*. [Arlein]. FUW Insurance. Adnewyddiwyd: 01 Awst 2024. Ar gael: <https://www.fuw.org.uk/index.php/en/news/16446-enid-and-wyn-davies-win-fuw-bob-davies-memorial-award-for-bravery-in-bovine-tb-tv-programme> [Mynediad 14 Mawrth 2025].
- Duggan, C. & Ferda, G. (2024). *Four primary schools to stay open, says council*. [Arlein]. BBC News. Adnewyddiwyd: 03 Rhagfyr 2024. Ar gael: <https://www.bbc.co.uk/news/articles/cdd64yr6gp4o> [Mynediad 25 March 2025].
- Electoral Calculus. (dyddiad anhysbys). *Wales: Sorted Seats*. [Arlein]. Electoral Calculus. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: https://www.electoralcalculus.co.uk/area_wales.html [Mynediad 11 Mawrth 2025].
- Evas,J. (2024) ‘Arwain mewn Gwlad Ddwyieithog’ [cyflwyniad], Gweithdai arfer da, economi, iaith a’r gweithle gan Gynllun ARFOR. Priysgol Aberystwyth. 27 Medi 2024.
- Evas, J. (2025). ‘Y Llais’ [Darlith], ECDA7009C. PCyDDS. 24 Chwefror 2025.
- Farmers’ Union of Wales. (dyddiad anhysbys). *Ffermio yng Nghymru a'r Gymraeg*. [Arlein]. Farmers’ Union of Wales. Ar gael: <https://fuw.org.uk/images/pdf/Ffermio-yng-Nghymru---Farming-in-Wales-gwefan.pdf> [Mynediad 27 Mawrth 2025].
- Gartziarena, M. (2024 a) ‘Gwlad y Basg’ [Darlith], ECDA7008C: Hanfodion Cynllunio Iaith. UWTSD. 04 Tachwedd.

- Gartziarena, M. (2024 b) ‘Pre and in-service teachers' language attitudes towards Basque’ [Darlith] Euskal Herriko Unibertsitatea. Y Ganolfan Geltaidd. 24 Hydref.
- Gruffudd-Jones, E. (2025). ‘Safonau’r Gymraeg’. [Darlith]. ECDA7009C. PCCyDDS. 03 Mawrth.
- Horton, H. (2024). *Tax changes in budget last straw for UK farmers after years of being squeezed*. [Arlein]. The Guardian. Adnewyddiwyd: 08 Tachwedd 2024. Ar gael: <https://www.theguardian.com/environment/2024/nov/08/tax-changes-in-budget-last-straw-for-uk-farmers-after-years-of-being-squeezed> [Mynediad 22 Mawrth 2025].
- Hopkins, K. (2006). Achub ein Hiaith. Caerdydd: Y Sefydliad Matron Cymreig.
- Industry (current) and welsh speaking ability. (2021). *ONS: Create a Custom Dataset*. [Arlein]. ONS. Adnewyddiwyd 28 Mawrth 2023. Ar gael: <https://www.ons.gov.uk/datasets/create/filter-outputs/6c24dabe-4a93-43d8-9004-3f788687fec2#get-data> [Mynediad 11 Mawrth 2025].
- Jones, E. & Llwyd, C. (2024) ‘Datblygu Syniadaeth Cynllunio Iaith’ [Darlith], ECDA7008C: Hanfodion Cynllunio Iaith. UWTSD. 14 Hydref.
- Jones, M. (2025). ‘Mentrau Iaith Cymru’. [Darlith]. ECDA7009C. PCyDDS. 03 Chwefror.
- King,J. (2020). *A little Welsh conversational*. [Arlein]. British Veterninary Association. Adnewyddiwyd: 16 Hydref 2020. Ar gael: <https://www.bva.co.uk/news-and-blog/blog-article/a-little-welsh-conversational/> [Mynediad 14 Mawrth 2025].
- Kaplan, B. & Baldauf, R. (1997). *Language Planning from Practice to Theory*. Clevedon: Multilingual Matters Ltd.
- Lewis,G. (2008). Hawl i'r Gymraeg. Talybont: Y Lolfa.
- Llwyd, C. & Roberts, R. (2025). ‘Prosiect Bro’. [Darlith]. ECDA7009C. PCyDDS. 10 Mawrth.
- Llywodraeth Cymru. (2015). *Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015: the essentials*. [Arlein]. Llywodraeth Cymru. Adnewyddiwyd: 7 Ionawr 2025. Ar gael: <https://www.gov.wales/well-being-future-generations-act-essentials-html> [Mynediad 18 Ionawr 2025].
- Llywodraeth Cymru. (2017 a). *Cymraeg 2050 Miliwn o Siaradwyr*. [Arlein]. Hawlfraint y Goron. Ar gael: <https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-03/cymraeg-2050-strategaeth-y-gymraeg-v1-1.pdf> [Mynediad 16 Ionawr 2025].
- Llywodraeth Cymru. (2017 b). Glastir. Caerdydd: Hawlfraint y Goron.
- Llywodraeth Cymru. (2022). *Welsh language in Wales (Census 2021)*. [Arlein]. Llywodraeth Cymru. Adnewyddiwyd: 6 Rhagfyr 2022. Ar gael: <https://www.gov.wales/welsh-language-wales-census-2021-html> [Mynediad 16 Mawrth 2025].
- Llywodraeth Cymru. (2023 a). *Datganiad Ysgrifenedig: Cronfa Y Pethau Pwysig 2023-25*. [Arlein]. Llywodraeth Cymru. Adnewyddiwyd: 3 Awst 2023. Ar gael: <https://www.llyw.cymru/sites/default/files/inline-documents/2023-08/brilliantbasicsannexcym.pdf> [Mynediad 17 Mawrth 2025].
- Llywodraeth Cymru. (2023 b). *The Agriculture (Wales) Act 2023*. [Arlein]. Hawlfraint y Goron. Available at: <https://www.gov.wales/sites/default/files/publications/2023-11/agriculture-wales-act-2023-introducing-sustainable-land-m> [Mynediad 30 Mawrth 2025].
- Llywodraeth Cymru. (2024 a). *Deddf Llesiant Cenedlaethau’r Dyfodol (Cymru) 2015: Yr Hanfodion*. [Arlein]. Hawlfraint y Goron. Ar gael: <https://www.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2024-07/deddf-llesiant-cenedlaethaur-dyfodol-cymru-2015-hanfodion-2024.pdf> [Mynediad 3 Mawrth 2025].
- Llywodraeth Cymru. (2024 b). *Y Cynllun Ffermio Cynaliadwy: amlinelliad o'r cynllun (2024)*. [Arlein]. Llywodraeth Cymru. Adnewyddiwyd: 25 Tachwedd 2024. Ar gael: <https://www.llyw.cymru/y-cynllun-ffermio-cynaliadwy-amlinelliad-or-cynllun-2024-html> [Mynediad 14 Mawrth 2025].
- Llywodraeth Cymru. (19 Gorffennaf 2024 c). *'Croeso' i bawb! 'Croeso!' cynnes Cymreig*. [Arlein]. Llywodraeth Cymru. Adnewyddiwyd: 19 Gorffennaf 2024. Ar gael: <https://www.llyw.cymru/croeso-i-bawb-croeso-cynnes-cymreig> [Mynediad 10 Mawrth 2025].
- Llywodraeth Cymru. (dyddiad anhysbys a). *Cronfa Y Pethau Pwysig 2025-2026/7*. [Arlein]. Busnes Cymru. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: https://busnescymru.llyw.cymru/twristiaeth/sites/tourism/files/documents/Brilliant-Basics-Fund-4_2025-2026_2027-Guidance-Note-CY.pdf [Mynediad 10 Mawrth 2025].
- Llywodraeth Cymru. (dyddiad anhysbys b). *Cwricwlwm i Gymru*. [Arlein]. Hwb. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: <https://hwb.gov.wales/curriculum-for-wales/> [Mynediad 18 Ionawr 2025].
- Messenger, S. & Cheung,I. (2024). *Miloedd o ffermwyr yn protestio o flaen y Senedd*. [Arlein]. BBC Cymru Fyw. Adnewyddiwyd: 28 Chwefror 2024. Ar gael: <https://www.bbc.co.uk/cymrufyw/68385241> [Mynediad 22 Mawrth 2025].
- Nation.Cymru. (2024). *Welsh language recognition for Royal Welsh Show organisers*. [Arlein]. Nation.Cymru. Adnewyddiwyd: 22 Gorffennaf 2024. Ar gael: <https://nation.cymru/news/welsh-language-recognition-for-royal-welsh-show-organisers/> [Mynediad 23 Mawrth 2025]

- National Federation of Young Farmers' Clubs. (dyddiad anhysbys). *Young Farmers' Clubs support membership subscription increase*. [Arlein]. National Federation of Young Farmers' Clubs. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: [https://www.nfyfc.org.uk/young-farmers-clubs-support-membership-subscription-increase#:~:text=How is NFYFC funded?,from NFYFC's portfolio of investments](https://www.nfyfc.org.uk/young-farmers-clubs-support-membership-subscription-increase#:~:text=How is NFYFC funded?,from NFYFC's portfolio of investments.). [Mynediad 23 Mawrth 2025].
- NFU Cymru. (dyddiad anhysbys). *Farming - Bringing Wales Together*. lleoliad anhysbys: cyhoeddwr anhysbys.
- Partneriaeth Ogwen. (dyddiad anhysbys). *Prosiectau*. [Arlein]. Partneriaeth Ogwen. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: <https://www.partneriaethogwen.cymru/cy/prosiectau/> [Mynediad 30 Mawrth 2025].
- Pennant, Ff. (2019). *Cynllun Iaith Cymraeg*. [Arlein]. Clwb Ffermwyr Ifanc Cymru. Adnewyddiwyd: 29/10/2019. Ar gael: <https://cffi.cymru/app/uploads/2023/02/Polisi-Iaith-Gymraeg-21-23.pdf> [Mynediad 26 Mawrth 2025].
- Prifysgol Aberystwyth (2024) ‘Gweithdai arfer da, economi, iaith a’r gweithle gan Gynllun ARFOR’ [cenhadledd], Gweithdai arfer da, economi, iaith a’r gweithle gan Gynllun ARFOR. Priysgol Aberystwyth. 27 Medi 2024.
- Prys Jones, M yn Mcload, W. Dunbar, R. Jones, K. & Walsh, J. (2022). *Language, Policy and Territory*. Cham: Palgrave Macmillan & Springer Nature Switzerland.
- RCVS. (dyddiad anhysbys). *Text version of demographics data on Veterinary surgeons*. [Arlein]. RCVS. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: <https://www.rcvs.org.uk/who-we-are/committees/advancement-of-the-professions-committee/diversity-and-inclusion-working-group-dig/diversity-and-inclusion-strategy/demographics-data-veterinary-surgeons/text-version-of-demographics-data-on-veterinary-surgeons/> [Mynediad 24 Mawrth 2025].
- Reform UK. (dyddiad anhysbys). *Our Contract With You*. [Arlein]. Paul Oakden. Ar gael: https://assets.nationbuilder.com/reformuk/pages/253/attachments/original/1718625371/Reform_UK_Our_Contract_with_You.pdf? [Mynediad 11 Mawrth 2025].
- Roberts, R. (2025). Sgwrs dros alwad Microsoft Teams, 26 Mawrth.
- Scourfield, A. (2024). *Police chief defends record amid rural 'crime wave'*. [Arlein]. BBC News. Adnewyddiwyd: 04 Rhagfyr 2024. Ar gael: <https://www.bbc.co.uk/news/articles/cy9qe57pwyvo> [Mynediad 16 Mawrth 2025].
- Senedd Research. (2019). *Diversification and resilience of Welsh farming: prospects after Brexit*. [Arlein]. Senedd Research. Ar gael: <https://senedd.wales/media/hk5pjnut/19-079-web-eng.pdf> [Mynediad 17 Mawrth 2025].
- Senedd Research. (2022). *The Farming Sector in Wales Research Briefing*. [Arlein]. Senedd Commission Copyright. Ar gael: <https://research.senedd.wales/media/iuch3jz1/22-47-farming-sector-in-wales.pdf> [Mynediad 7 Mawrth 2025].
- Senedd Research. (2024). *Sustainable Farming Scheme: 2024 update*. [Arlein]. Senedd Cymru. Ar gael: <https://research.senedd.wales/media/j2zp21lv/24-06-sustainable-farming-scheme-2024-update.pdf> [Mynediad 14 Mawrth 2025].
- Sion, C. (2024) - ‘Demograffeg’ [Darlith], ECDA7008C: Hanfodion Cynllunio Iaith. UWTSD. 21 Hydref.
- Stats Wales. (2024 a). *Schools by local authority, region and Welsh medium type*. [Arlein]. Llywodraeth Cymru. Adnewyddiwyd: 2024. Ar gael: <https://statswales.gov.wales/Catalogue/Education-and-Skills/Schools-and-Teachers/Schools-Census/Pupil-Level-Annual-School-Census/Schools/schools-by-localauthorityregion-welshmediumtype> [Mynediad 23 Mawrth 2025].
- Stats Cymru. (2024 b). *Average (median) gross weekly earnings by Welsh local areas and year*. [Ar lein]. StatsWales. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: <https://statswales.gov.wales/Catalogue/Business-Economy-and-Labour-Market/People-and-Work/Earnings/medianweeklyearnings-by-welshlocalareas-year> [Mynediad 27 Mawrth 2025].
- S4C. (dyddiad anhysbys). *Hafan*. [Arlein]. S4C Clic. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: <https://www.s4c.cymru/clic/> [Mynediad 22 Mawrth 2025].
- The DPJ Foundation. (dyddiad anhysbys). *The DPJ Foundation*. [Arlein]. The DPJ Foundation. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: <https://www.thedpjfoundation.co.uk/cy/cael-cymorth/> [Mynediad 27 Mawrth 2025].
- The Future Generations Commissioner for Wales. (2025). *A journey to a Wales of Vibrant Culture and Thriving Welsh Language*. [Arlein]. The Future Generations Commissioner for Wales. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: <https://futuregenerations.wales/wp-content/uploads/2025/02/Culture-Wales-Topic-3.pdf> [Mynediad 24 Mawrth 2025].
- UCAS. (dyddiad anhysbys). *Veterinary Medicine*. [Arlein]. UCAS. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: <https://digital.ucas.com/coursedisplay/results/courses?searchTerm=VeterinaryMedicine&studyYear=2025&destination=Undergraduate&postcodeDistanceSystem=imperial&pageNumber=1&sort=MostRelevant&clearingPreference=None> [Mynediad 14 Mawrth 2025].
- UCAS. (dyddiad anhysbys). *Search results 'amaeth'*. [Arlein]. UCAS. Adnewyddiwyd: dyddiad anhysbys. Ar gael: <https://www.ucas.com/explore/search/all?query=amaeth> [Mynediad 23 Mawrth 2025].
- Uribe-Jongblod, E. (2025). ‘Swyddogaeth y Cyfryngau mewn cyd-destunau iaith leiafrifedig.’ [Darlith]. ECDA7009C. PCyDDS. 17 Mawrth.
- Welsh Place Names. (2018). *Disappearing Welsh Names*. [Arlein]. YouTube. Adnewyddiwyd: 18 Gorffennaf 2018. Ar gael: <https://www.youtube.com/watch?v=yLQ6XlG0MQ4> Mynediad 18 Mawrth 2025].
- Williams, Celyn. (2024). *Up to £5,000 of financial support for families who want to return back to the ARFOR region!*. [Arlein]. Llwyddo'n Lleol 2050. Adnewyddiwyd: 18 Medi 2024. Ar gael: <https://llwyddonlleol2050.cymru/en/2024/09/18/up-to-5000-of-financial-support-for-families-who-want-to-return-back-to-the-arfor-region/> [Mynediad 25 March 2025].
- Williams, Colin. (2024). ‘Colin Williams’ [Darlith]. ECDA7008C: Hanfodion Cynllunio Iaith. UWTSD. 04 Tachwedd.
- Williams,S. (2022). ‘*Brexit is a mess!*’ says Farmers’ Union of Wales President. [Arlein]. Nation.Cymru. Adnewyddiwyd: 28 Tachwedd 2022. Ar gael: <https://nation.cymru/news/brexit-is-a-mess-says-farmers-union-of-wales-president/> [Mynediad 11 Mawrth 2025].